

Nr 60.

Av herr **Öberg**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående beredande av tillfälle för innehavare av lägenheter å ecklesiastika boställen att friköpa de innehavda lägenheterna.

Genom ecklesiastik boställsordning den 9 december 1910 samt kungl. förordningen angående utarrenderingen av prästerskapets löneboställen den 15 sept. 1911 har den grundsatsen fastslagits, att med undantag av till boställsjord hörande skogs- och hagmark, som jämlikt vad särskilt är stadgat skall stå under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning, samtliga prästerskapets anslagna hemman och lägenheter skola, i den mån de ej behövas för att bereda vederbörande tjänsteinnehavare bostad med nödiga uthus ävensom lämpligt trädgårdsonråde, undantagas från brukning av denne samt antingen under namn av löneboställen *utarrenderas* för församlingens räkning genom Konungens befallningshavandes och domkapitlets försorg eller *föryttras*, då särskilda i boställsordningen närmare angivna omständigheter därtill föranleda.

Under tidernas lopp har från dessa boställen upplåtits på obestämd tid en stor mängd av s. k. prästgårdstorp åt personer, som förbundit sig att under innehavandet av torpen till bostället utgöra visst antal dagsverken årligen, och med denna nyttjanderätt till torpen har den ene avlöst den andre och med vederbörande boställsinnehavares medgivande brukat dem, som sålunda tjänat till nödtorftigt hem och utkomst för dem och familj.

Då i senare tid vidtagits utomordentliga åtgärder för att i vidaste utsträckning möjliggöra tillkomsten av egna hem åt mindre bemedlade på landsbygden, så bör man tillse att de hem, som genom omständighe-

ternas makt uppbyggts på ofri grund, förvandlas till fullt självständiga egna hem, där äganderätten finge avlösa nyttjanderätten, som allt mer och mer utdömes som upplåtelseform. I nyssnämnda förordning den 15 sept. 1911 finnas intagna bestämmelser, som åsyfta bereda boställets torpare en gynnsammare och tryggare ställning än de förut haft, då det är fråga om jordens innehavande på en viss tid, vilket i och för sig måste erkännas vara en nämnvärd förbättring, men som någon fullständig och slutgiltig lösning av dessa torpares behov på att hava en egen torva få dessa bestämmelser icke anses innefatta. När nu i många fall dessa boställen torde komma att föryttras och då övergå i enskild ägo, synes det mig, som torparne borde beredas tillfälle att friköpa sina torp och lägenheter för att därigenom skapa sig fullt självständiga egna hem, som de högeligen åstunda, och till att förekomma de slitningar, som ofta och lätt vilja uppstå emellan stamjordens ägare och torpare.

I fråga om försäljning av annan statens jordegendom gör det förfaringsättet sig gällande: att torpare eller de, som hava fått sig lägenheter upplåtna på viss tid, från densamma tillbjudas att mot åsatt värde få med äganderätt köpa till sig vad de innehava, emedan man velat förhjälpa dem till egna hem.

Det bör därför få anses billigt och rätt, att enahanda förmån tillgodoskommer prästgårdstorparne, varav det finnes ett stort antal, och föreställer jag mig, att den särskilda nämnd, som omförmåles i åberopade kungl. förordning, vid verkställandet av värdesättning av boställena i ena eller andra avseendet kan utan olägenhet de upplåtna torpens värde uträkna och bestämma för att hembjudas dem som därå äro bosatta.

Då frågan om dessa torpares ställning är mycket beaktansvärd och då jag vill medverka till åstadkommande av egna hem i största möjliga utsträckning, tillåter jag mig med stöd av det anförda hemställa:

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t täcktes begära utredning och förslag fortast möjligt i syfte att bereda torpare och andra lägenhetsägare å ecklesiastiska boställen tillfälle att friköpa innehavande torp och lägenheter.

Stockholm den 25 januari 1915.

C. J. Öberg.